

kant de titel en het vignet van de Kourier, beide bleven zestig nummers lang ongewijzigd. Direkt onder de titel begonnen de nieuwsberichten. Zij waren in chronologische volgorde geplaatst, de oudste berichten kwamen het eerst. Boven deze berichten stond de plaats waar het nieuws vandaan kwam, de meeste berichten kwamen uit Rome, Parijs, Keulen, Bonn, maar ook enkele malen uit Mexico, Jamaïca en 'Barbarijen' (uit de plaats Salé, gelegen in het tegenwoordige Marokko)³⁴). Onder het kopje 'Rotterdam' werden aan het eind van de vierde bladzijde de laatste berichten en nieuwstijdingen gepubliceerd. In deze 'gemengde rubriek' verschenen ook nieuwtjes uit Van Spaans woonplaats³⁵).

Men kan zeggen dat Van Spaans blad veel overeenkomsten vertoonde met de officiële kranten uit die tijd: chronologisch geplaatste berichten, de plaats waar het nieuws vandaan kwam als kop boven de stukjes en een 'laatste nieuws'-rubriek aan het eind. Kunnen we Van Spaans blad daarom ook een krant noemen?

Uit bovenstaande gegevens kan afgeleid worden dat aan twee voorwaarden van een krant zoals geformuleerd door Couvée zeker voldaan werd. Het blad voldoet zowel aan de eis van periodiciteit (het blad verschijnt met regelmatige tussenpozen) als aan die van universaliteit (de berichten komen uit verschillende windstreken). Of de Boere Kourier ook aan de derde en laatste voorwaarde, die van publiciteit, voldoet is moeilijker te beantwoorden. In het eerste nummer van de Kourier is weliswaar sprake van de mededeling 'en zullen verzonden worden tot alle de Steden', maar of de verspreiding (= publiciteit) werkelijk zo groot was valt te betwijfelen³⁶). Waarschijnlijk was de krant vooral bedoeld voor Rotterdammers en bewoners van de dorpen in de omgeving die op dinsdag naar de markt in de stad kwamen. Van Spaan zegt daar zelf over:

'Dewijl het de verafwonende, en te Rotterdam ter markt komende Huislieden, onmogelijk is, de Kouranten alle daag te hebben, en te lezen. Zoo heeft den Auteur van deze Boere Kourier, tot gemak der nieuwsgierige Huislieden, dit wekelijks werkje toegetakeld, waar in dat ze zullen vinden al het voornaamste, en 't allerwaarschijnlijkste nieuws, dat 'er week voor week uitgekomen is'³⁷).

Het lijkt me aannemelijk dat het verspreidingsgebied van de Boere Kourier klein geweest is en zich voornamelijk beperkte tot Rotterdam en omstreken. Het blijft echter opvallend dat auteurs als Sautijn Kluit en Schneider, die beide over de geschiedenis van de Nederlandse krant geschreven hebben, het blad van Gerrit niet noemen. Dit kan te maken hebben met het feit dat er slechts twee